

**VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER
OP DONDERDAG 17 SEPTEMBER 2020**

Onderwerp: Sessieverzoek van de fractie van D66 – 'Geef Haarlemmermeer de nacht terug' (tweede deel)

Voorzitter: dhr. M. Achterbergh-Copier

De leden: dhr. R. Ahmed Khatab, dhr. M.L. Beusenberg, dhr. A.L.M. den Elzen, mw. A.E. Gumbert, mw. G.D.W. van 't Hull-Bettink, dhr. R. Kenselaar, mw. J. Koolmoes, dhr. J.C. Koomen, mw. A.P. Maat, dhr. J.J. Schaap

Griffier: dhr. B. Heerema

Portefeuillehouder: mw. M.L. Sedee-Schuitemaker

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Goedenavond dames en heren van de raad. Welkom bij deze tweede sessie over 'Geef Haarlemmermeer de nacht terug'. Op verzoek van uw raad is de sessie van vorige keer verlengd met één uur. Dat is nu. Er zijn geen spreektijden, u kunt helemaal los. Maar als de tijd op is, dan is het echt op. We zijn ervoor teruggekomen zodat we constructief ook iets gaan bereiken in deze sessie. Ik wil dan graag de aanvrager het woord te geven om de bal af te trappen. Mijnheer Koomen, D66.

De heer KOOMEN: Ja dank u voorzitter. Het is natuurlijk een verlenging van de vorige sessie. Het is geen tweede sessie, maar een verlenging daarvan. Ik heb nagedacht over hoe we een goed debat kunnen hebben en het wat concreet maken met elkaar. Ik proefde toch best wel overeenstemming. Een deel van de partijen zag het probleem wat minder en een aantal partijen erkent het probleem en wil er wat meer mee. Ik heb geprobeerd daar een beetje een middenweg in te vinden en iets concreets neer te leggen om over te praten. Als het goed is, is een conceptmotie rondgestuurd. Anders lees ik hem voor, want zo lang is de motie niet. Het is niet zo ingewikkeld. Mijn voorstel is om een motie in te dienen en ik zal hem even voorlezen. Ik heb geprobeerd te kijken of we de partijen die de urgentie wat minder voelen binnenboord kunnen krijgen. Ik sta ook open voor aanpassingen als je zegt: het kan wel iets concreter, we kunnen er nog wel een idee bij fietsen, dan hoor ik het graag. Het is een inleiding met uiteindelijk een oproep. Ik begin maar even met de oproep, dat is het meest concrete. Want de inleiding is eigenlijk zoals we in de vorige sessie hebben besproken. Ik begin maar even halverwege. Het begint bij bewustwording. Daarom is dit jaar voor de zestiende keer de Nacht van de Nacht georganiseerd. Meer dan 120 gemeenten en talloze bedrijven gingen ons voor. Om Haarlemmermeer bewust te maken van onnodige lichtvervuiling, om dit aan te passen, te stimuleren en daarmee de donkere nacht weer wat terug te krijgen in Haarlemmermeer roepen de indieners het college op, daar komt-ie: als gemeente actief mee te doen aan het initiatief de Nacht van de Nacht. En dat uiteraard met een prachtige inleiding. Maar die kunt u wel een beetje raden.

De VOORZITTER: De griffie gaat hem nu doorsturen. Het zou wel praktischer zijn geweest als het iets eerder verstuurd zou zijn.

De heer KOOMEN: Absoluut waar.

De VOORZITTER: De strekking is doe mee aan de Nacht van de Nacht, als ik u goed begrijp.

De heer KOOMEN: Dat heeft u helemaal goed.

De VOORZITTER: Dan stel ik voor dat we in deze raad de motie gaan bespreken.

De heer KOOMEN: Ja, maar ook andere dingen zijn natuurlijk welkom. Maar het is in ieder geval mijn bijdrage aan het debat om het wat concreter tot actie te verwoorden en eigenlijk is volgens mij het standpunt en het doel helder. Het is een reëel probleem. Inderdaad, er zijn grotere problemen in de wereld. Tegelijkertijd is het ook weinig inspanning om hier een begin mee te maken om er wat aan te doen. Ik heb vorige keer hier een prachtige, ik vond het zelf in ieder geval leuk, een demonstratie gegeven. Het hoeft eigenlijk niet zo ingewikkeld te zijn. Ik vond dat EEN Haarlemmermeer een van de mooiste voorbeelden gaf waar ik zelf niet aan had gedacht. Namelijk als je over de A4 rijdt en je rijdt langs de parkeergarage van Schiphol dan moet je echt even je blik afwenden omdat het een soort tegenligger lijkt. Zo fel is het. Het was ook een mooi discussiepunt, dat wil ik nog richting VVD zeggen, waar verlichting ter discussie zou staan vanwege veiligheid, want mij betreft strepen we die sowieso af. Daar hebben we het wat mij betreft niet over. De parkeergarages is een mooi voorbeeld. Daar hangen de lampen aan de buitenkant van de gevel en stralen de polder in. We hebben het niet over de verlichting aan de binnenkant. Dus als u grapjes wilt maken over 'we doen in een deel van de polder het licht uit en het wordt allemaal heel gevaarlijk...'. Het mag van mij, maar dat is volgens mij niet waar we het over moeten hebben. Ik vind die garage wel een mooi voorbeeld als je de verlichting aan de buitenkant van de gevel gewoon beperkt. Daar valt volgens mij best iets op te bedenken, zo ingewikkeld is dat niet. Voorzitter, ik dacht het daar maar even als aftrap bij te laten. Ik hoop veel steun te ervaren maar ook opmerkingen, suggesties of aanpassingen voor de motie zijn van harte welkom.

De VOORZITTER: De motie komt eraan. Ik zie dat de heer Beusenberg wil reageren, SRH. En daarna de heer Den Elzen, PvdA.

De heer BEUSENBERG: Ja dank u voorzitter. De fractie van SRH was vorige keer ook al helemaal super-, maar dan ook superenthousiast over het licht. Maar nee, alle gekheid op een stokje. Kijk u zegt: als het de veiligheid maar niet in het geding brengt. Ik zou deze motie gerust wel willen steunen als er ook in komt te staan dat het economisch gezien totaal, maar dan ook totaal geen schade toebrengt aan de gemeente Haarlemmermeer. En daar waar bedrijven eventueel vrijwillig hun lichtbeperking gaan samenstellen, dan zijn we daar ook voor. Als u dat kunt opnemen in de motie en het is volgens het college eventueel haalbaar, dan steunen we hem. Dank u.

De VOORZITTER: Ja dank u wel. Als het echt om een interruptie gaat dan moet u even twee keer zwaaien want ik ga nu gewoon het lijstje af. Ik ga eerst naar de heer Den Elzen, PvdA.

De heer DEN ELZEN: Ja dank u wel voorzitter. Vorige keer gaf ik aan in principe geen behoefte te hebben aan die tweede termijn, aan dit moment. De heer Koomen is er toch, dus we gaan toch wat zeggen. Ik wil eerst reageren op wat de heer Koomen zegt over partijen die niet meer wilden meepraten de bewustwording te laten voelen. Dan denk ik ho, dank u de koekoek, u refereerde vorige keer ook al onze eerdere vragen. Dus als je het hebt over een partij die bewust is van wat licht eventueel zou kunnen doen of wat het niet zou kunnen doen, dan zijn wij het in die tijd wel geweest.

De VOORZITTER: Mijnheer Den Elzen, u krijgt een interruptie van de heer Koomen, D66.

De heer KOOMEN: Ja voorzitter, de PvdA voelt zich aangevallen. Als ik dat zo had bedoeld dan zou ik dat ook zo meer hebben willen uitleggen. Maar het is helemaal niet richting de PvdA bedoeld of collega-partijen. Als ik het heb over bewustwording bedoel ik de lichtvervuilers. Mensen die vaak lampen hebben branden die geen functie hebben, die net zo goed iets kunnen oplossen. Daar heb ik het over. Deze mensen, bedrijven met name, maar ook eventueel andere initiatiefnemers, om die bewust te maken van het probleem en op te roepen daar wat aan te doen. Helemaal niet over de PvdA. Dus bij dezen hoeft u zich niet aangevallen te voelen.

De VOORZITTER: Mijnheer Den Elzen, PvdA.

De heer DEN ELZEN: Volgens mij hoorde ik u juist zeggen 'degene die het niet wil, die wil ik toch proberen mee te nemen in de bewustwording'. Dat was volgens mij een van de eerste zinnen uit uw betoog. Ik voelde me wel degelijk aangesproken daarin. Maar goed, we lezen het wel terug of ik kijk het morgen wel even terug, dan weten we gelijk hoeveel kijkers er hebben gekeken vanavond. Dan even heel concreet. Ik heb de motie nog niet helemaal gelezen. U heeft er net een stukje uit verteld. Hoe ziet u dit voor zich, want het is volgens mij over een paar weken al. Hoe ziet u dat de gemeente die Nacht van de Nacht invult en faciliteert? Wat voor een programma heeft u dan voor ogen? Waar gaat u het daarmee betalen? Want op het moment dat u wat wilt organiseren zitten er ook kosten aan verbonden. Ik heb in de motie niet gehoord waar u de dekking wilt vinden.

De VOORZITTER: Zullen we eerst even de rest van de partijen afgaan en dan weer bij u terugkomen? Het voelt een beetje alsof u het college bent zo. Het kan gek lopen. VVD, mevrouw Van 't Hull.

Mevrouw VAN 'T HULL: Dank u wel voorzitter. Ook de VVD had geen behoefte aan verlenging van deze sessie. Maar inderdaad, we zijn er nu toch. Ik wil graag ingaan op het verzoek van D66. Wat we al eerder hebben aangegeven is dat we niet zozeer hier in Haarlemmermeer een zodanig probleem erkennen dat daar ook echt wat aan moet worden gedaan. En dat het college aangeeft er wel degelijk wat aan te doen op het moment dat er sprake is van lichtvervuiling. Een oproep voor Nacht van de Nacht is prima, maar wij als VVD voelen er niet veel voor om dat aan het college te verzoeken. Als mensen, bedrijven daar zelf aan willen deelnemen is dat natuurlijk prima tenzij inderdaad de veiligheid in het geding is. Maar een oproep, dat hoeft voor ons niet.

De VOORZITTER: Dan mevrouw Gumbert, GroenLinks.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter. Ik wilde reageren op mijnheer Beusenberg. Hij zei als maar in de motie komt te staan dat het geen economische gevolgen mag hebben. Maar ik vraag me af welke economische gevolgen dat zouden kunnen zijn. Want het lijkt me veel belangrijker dat er in komt te staan dat het inderdaad geen negatieve gevolgen heeft voor de veiligheid of het gevoel van veiligheid van mensen. Maar het licht uitdoen op plekken waar dat verantwoord is, kan denk ik alleen maar economisch gunstig zijn.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg, een vraag aan u gericht.

De heer BEUSENBERG: Dank u voorzitter. Daar ben ik het helemaal mee eens. Maar als er bedrijven zijn die allerlei mensen moeten inhuren om het licht uit te doen, dan lijkt het me niet echt verstandig. Dat is wat ik ermee bedoelde.

De VOORZITTER: Mevrouw Gumbert.

Mevrouw GUMBERT: Tja, het lijkt me dan handig om geen mensen in te huren om het licht uit te doen, maar een schakelaar.

De heer BEUSENBERG: Het wordt misschien vervelend. Ja, je kunt eventueel een schakelaar doen als je een heel duur softwarepakket hebt. Dan zou je dat zo kunnen inschakelen. Maar ik denk, ik ga ervan uit dat je ook bedrijven hebt die daarover niet kunnen beschikken. Het is een beetje flauw om heen en weer te gaan. U blijft gewoon van mij antwoord krijgen. De boodschap is duidelijk, ik wil gewoon niet dat bedrijven op kosten worden gejaagd omdat er zo nodig licht moet worden uitgedaan. En bedrijven moeten wel vindbaar blijven. Ik ben het helemaal met de heer Koomen eens dat op het moment dat je overlast veroorzaakt, dit beperkt moet worden. Maar ik ben het niet eens met het feit dat dan het college opdracht geeft om iemand te dwingen om hieraan mee te werken. Ik denk ook niet dat dit de strekking van de motie is, anders heb ik het misschien verkeerd begrepen.

De VOORZITTER: We hebben nog twee andere interrupties. Mevrouw Koolmoes en daarna mevrouw Van 't Hull.

Mevrouw KOOLMOES: Ja dank u voorzitter. Ik wil toch even op GroenLinks reageren met 'het is maar een schakelaartje en het heeft geen gevolgen'. Natuurlijk heeft het wel gevolgen. Het is niet zomaar een schakelaar. Er zitten verschillende systemen achter. Op het moment dat je onderbreekt, om welke reden ook, dan heeft het gevolgen. Het kan storing opleveren. Er zijn veel mensen nodig om die nacht alles in goed banen te leiden. Ja, dat gaat gewoon geld kosten. Daarbij blijf ik zeggen wat ik in de eerste termijn ook zei, waarvan ik ook vond dat de eerste termijn wel voldoende was, dat we Earth Hour hebben. Dat komt volgend jaar maart weer. Dat is een prachtig initiatief vanuit het Wereld Natuur Fonds waarin ook hier aandacht voor is. Ik wil er nog aan toevoegen voorzitter, als ik die vrijheid heb, dat deze hele sessie lichtvervuiling absoluut een belangrijk onderwerp is, maar we moeten nu al voor de tweede keer hierheen komen om het over lichtvervuiling te hebben waar zes mensen over hebben geklaagd. Met alle respect, maar had het niet een ander onderwerp kunnen zijn?

De VOORZITTER: Dat is een directe opmerking richting D66. De heer Koomen.

De heer KOOMEN: Het staat u vrij om een ander onderwerp aan te dragen. Als u een ander onderwerp aandraagt en er zijn genoeg partijen voor, zo werkt politiek, dan gaan we het daarover hebben en zal ik met alle plezier daarop aansluiten en op u reageren. Voor sommige mensen is dit wel degelijk een probleem en u hoeft zich daar niet in te vinden. Dat kan prima, daarom kunnen we politiek verschillen. Dat doen we kennelijk ook. Wat mij betreft dat daarover.

Ik zou nog wel een vraag willen terugstellen. Ik hoor allerlei vragen over systemen en ik weet niet hoeveel systemen de HAP thuis heeft om het licht aan- en uit te doen, maar ik zie al die bezwaren niet zo. Kennelijk ziet u er toch veel meer achter dan wij bedoelen. We bedoelen geen ingewikkelde systemen of bedrijven over de kop helpen. Dat staat ook nergens in deze motie. Het is veel eenvoudiger en kan veel eenvoudiger zijn. Ik hoor ook, dat wil ik toch even weerleggen vandaar dat ik reageer, dat we allerlei mensen de straat op zouden sturen om achter mensen aan te gaan die hun lamp aan hebben. Dat is volgens mij door niemand gesuggereerd, behalve door de HAP. Ik weet niet waar u dat vandaan heeft. Volgens mij is het echt onterecht. Als u dat kunt laten gaan dan kunnen we het hebben over waar we volgens mij wel iets aan kunnen doen.

De VOORZITTER: Ja, mevrouw Koolmoes, wilt u daarop reageren?

Mevrouw KOOLMOES: Ja uiteraard voorzitter. Dat heb ik niet gezegd. Ik heb niet gezegd dat mensen op straat achter lichtjes aan gaan lopen die uit moeten. Ik heb gezegd dat er mensen nodig zijn om de lichten uit te schakelen en de systemen te onderbreken. Wat ik eigenlijk wil vragen: welk licht gaat dan uit in die nacht? Over welke lichten hebben we het dan? Het gaat dus niet om stoplichten en niet om de straatlantaarns. Gaat het om alle kantoren? Gaan we bepalen dat kantoren hun lampen moeten uitdoen?

De VOORZITTER: Mijnheer Koomen.

De heer KOOMEN: Ik zou u willen adviseren naar de website Nacht van de Nacht te gaan. Daar staat het allemaal uitgelegd. Ik zal even een poging doen om dat kort te samenvatten. Wat de gemeente doet, dat is ook richting anderen, is eigenlijk het initiatief nemen en een oproep doen aan bedrijven en burgers en iedereen die daar een rol in wil spelen om actief mee te doen aan deze nacht en er zelf voor te kiezen, vrijwillig en totaal geen dwang of boetes en dergelijke, om zelf het licht uit te doen inderdaad. Zo ingewikkeld is dat niet. Ik zou toch zeggen: denkt u maar aan uw omgeving thuis en hoe dat werkt. Uw tuinverlichting of whatever. Een aantal mensen heeft een interruptie gepleegd, dat ga ik eerst af. Mevrouw Van 't Hull, dan mevrouw Maat, dan de heer Beusenberg.

Mevrouw VAN 'T HULL: Wat je nu wel krijgt is dat je bijna vergeet wat je ook alweer wilde zeggen, maar het was naar aanleiding van de heer Beusenberg over het vrijwillig uitdoen. We moeten het niet gaan opleggen. Ik denk dat bedrijven al wel hebben kunnen laten zien dat ze het licht uitdoen op het moment dat daar redenen voor zijn en daar om wordt gevraagd. Nogmaals, ik denk niet dat wij dat als gemeente moeten vragen aan bedrijven. Ze hebben wel iets beters te doen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maat, CDA.

Mevrouw MAAT: Ja, nou goed, we gaan in ieder geval alweer naar een bepaalde discussie waarvan ik alweer denk: o, dat begint alweer op de vorige te lijken. Ik vind de Nacht van de Nacht een heel goed initiatief. Maar goed, dat is één nacht. Dus waarom gaan we het er met elkaar niet over hebben of we niet structureel dingen kunnen doen om het licht uit te zetten. Bijvoorbeeld, waar onze wethouder het de vorige keer ook over had, die grote reclameblokken. Want het is leuk als we die een nachtje uitzetten, maar we zouden natuurlijk ook kunnen kijken of vanaf een bepaalde tijd tot 's ochtend de reclameblokken gewoon uit gaan. Je hebt er gewoon last van. Eigenlijk zou ik mijn collega's willen oproepen: laat die nacht even los en kunnen we niet met elkaar in discussie over wat voor dingen er zijn bij bedrijven. Mijnheer Schaap zei het de vorige keer ook. Bedrijven die een bepaalde tijd de lichten uit hebben. Wat zijn nu de kleine dingen die we kunnen doen zonder dat het inderdaad geld gaat kosten, want dat hoeft helemaal niet, waardoor we toch een kleine impact kunnen maken.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Ja dank u wel. Daar ben ik het helemaal mee eens. Dat komt natuurlijk ook in het straatje van GroenLinks. Want als je kunt besparen, moet je besparen. Maar, we hebben het hier over de motie. De motie roept het college op... om wat? Dan begrijp ik de motie niet. Wat wilt u nu bereiken met deze motie. Wat moet het college gaan doen? De boel verplichten? Een verzoek doen bij bedrijven en instanties en particulieren? Wat is nu eigenlijk de strekking van deze motie?

De VOORZITTER: Even een opmerking van technische aard. Inmiddels heeft u in uw e-mail de motie ontvangen. Als ik hem mag citeren: "actief mee te doen als gemeente aan het initiatief van de Nacht van de Nacht." Wellicht kan de heer Koomen de motie nog even uitleggen. Ik lees het zo dat de

gemeente vanuit haar eigen gebouwen... zo lees ik hem. Misschien kan mijnheer Koomen uitleggen wat hij exact bedoelt.

De heer KOOMEN: Volgens mij is het makkelijkste als u naar de website van de Nacht van de Nacht gaat. Ik zal het nog een keer doen. Ik verwijs naar het initiatief. Dat is een evenement, zo heet het ook, op 24 oktober a.s. waarin gemeenten en bedrijven in een georganiseerd evenement meedoen aan Nacht van de Nacht. Dat wil zeggen allerlei overbodige verlichting actief uitdoen. Wat de gemeente zou kunnen doen is zelf meedoen aan Nacht van de Nacht. Daar staat helemaal uitgelegd wat de rol van de gemeente is en wat andere gemeenten doen, want we zijn niet de eerste. Het is al de zestiende keer dus het is geen enorme uitvinding. De gemeente kan zelf meedoen met initiatieven, plekken en gebouwen waar ze dat kan doen. Maar de gemeente kan ook een oproep doen aan bedrijven. Die rol kan de gemeente wel degelijk op zich nemen: doe met ons mee. Er zijn altijd een paar koplopers in de gemeente, altijd een paar die echt wel in het netwerk van het college zitten: doe mee in het bestaand netwerk aan dit initiatief. Dan geven we er gezamenlijk aandacht aan. Het huidige communicatieapparaat kan gewoon worden ingezet. Er hoeven echt geen dure inhuurmensen te worden ingevlogen. Een mooi persbericht en op die manier besteden we daar aandacht aan. Ingewikkelder is het niet.

De VOORZITTER: U krijgt twee interrupties. Eerst mevrouw Koolmoes van HAP en dan mevrouw Gumbert van GroenLinks.

Mevrouw KOOLMOES: Ik lees nu de motie door en ik denk dat we, net als mevrouw Maat zegt, eigenlijk beter een discussie kunnen voeren over wat er structureel meer mogelijk is dan die Nacht van de Nacht. Ik zie niets anders dan wat Earth Hour inhoudt. Ook dat zijn particulieren die het doen. Het is net wat de heer Beusenberg zegt: wat gaat de gemeente dan doen? Ja, initiatief nemen. Hoe dan als wij niet zelf de lichten hoeven uit te doen. In de motie staan allemaal aannames. Zoals bij parkeerterreinen. Ik vind het heerlijk als parkeerterrein verlicht zijn want ik vind het anders helemaal niet prettig om mijn auto te parkeren in het donker. Mevrouw Maat zei wel wat zinnigs, kunnen we niet iets bedenken zodat we op de een of andere manier bijvoorbeeld bedrijven... Ik denk dat je een bedrijf niet kunt verplichten om 's nachts de lichten uit te doen. Ik denk ook dat we die reclameblokken, waar ze heel veel geld voor betalen, niet zomaar kunnen weghalen. Ik denk wel dat u een punt heeft of er niet iets anders mogelijk is waarbij we structureel kijken naar overbodige lichtvervuiling. Alleen, welke instrumenten hebben we daarvoor? We kunnen ook niet bepalen welke gordijnen ze ophangen. We kunnen ook niet bepalen wanneer ze de lichtjes aan of uit doen. Mevrouw Maat, ik hoor er graag meer over.

De VOORZITTER: Ik hoop dat we een beetje bij de gordijnen weg kunnen blijven. Ik ga toch eerst even naar mevrouw Gumbert en dan naar mevrouw Maat van het CDA.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter want ik wil even reageren op mijnheer Koomen. En niet zozeer een interruptie maar een aanvulling daarop. Die Nacht van de Nacht is maar één nacht en wat hebben we aan één nacht. Daar gaat het niet om, maar het is wel een punt waar organisaties, sportverenigingen, bedrijven kunnen nadenken: o, wacht even we gaan nu het licht uitdoen, in deze gemeente wordt het blijkbaar belangrijk gevonden dat er geen overbodige verlichting is. Bijvoorbeeld bij parkeergarages waar je binnen natuurlijk verlichting moet hebben maar daarbuiten hoeft het niet van kilometers afstand zichtbaar te zijn. Als je daar een keer over hebt nagedacht dan wordt het daarna veel makkelijker om daar wel iets aan te gaan doen zonder dat het meteen in wetten en regels en handhaving vastgelegd moet zijn. Dank u wel.

De VOORZITTER: Eerst mevrouw Maat CDA en mevrouw Van 't Hull, VVD.

Mevrouw MAAT: Ja, ik wil zowel op de HAP als op GroenLinks reageren. Ik begin even bij GroenLinks. Ik snap inderdaad dat met de Nacht van de Nacht we bewustwording creëren. We hebben de Nacht van de Nacht al zestien keer gedaan. En ik heb van de oude rot in het vak, mijn geliefde fractievoorzitter, gehoord dat het niet altijd even succesvol is geweest en dat maakt op zich niet uit, maar wil hem gewoon groter aanpakken en we kunnen, om direct even naar de HAP over te springen, bedrijven dat niet verplichten. Maar we zouden er ook iets lucratiefs van kunnen maken. We zouden bijvoorbeeld een soort wedstrijd kunnen houden waardoor er een soort prijs zou kunnen zijn wie het beste het licht uitdoet. Of sneller of zo. We kunnen er natuurlijk allemaal met elkaar over nadenken hoe wat dat kunnen doen. Voor wat betreft die grote reclameborden heb ik geen idee. Misschien betalen ze minder als we het 's nachts uitzetten? Want aan de andere kant: we wenden ons gezicht toch af. Want het is te fel, dus we zien het niet. Daar zijn natuurlijk allemaal mogelijkheden om überhaupt in gesprek te gaan. Maar gewoon een beetje out of the box denken, wat zijn nu leuke dingen. Hoe kunnen we mensen stimuleren. Hoe kunnen we erover nadenken? Dat lijkt me gewoon hartstikke leuk.

De VOORZITTER: Dan ga ik eerst naar mevrouw Koolmoes en dan naar de heer Koomen. O, de voorzitter maakt een foutje. We gaan eerst naar mevrouw Van 't Hull, dan naar mevrouw Koolmoes en dan naar de heer Koomen.

Mevrouw VAN 'T HULL: Ik wil graag nog reageren op mevrouw Gumbert. Waar komt het idee vandaan dat er geen bewustwording is vraag ik me af. We staan voor een energietransitie en daar moet ook bezuinigd worden in energieverbruik. Nou ja, ik weet niet, mij is altijd op het hart gedrukt dat ik het licht moet uitdoen. Dat zit er diepgeworteld in. Zo snel mogelijk als mogelijk is. Ik gok dat ik niet de enige ben. Ik zie niet waarom we dit als een apart onderwerp zouden moeten behandelen. En daarbij ben ik het dus heel erg eens met het CDA, mevrouw Maat. Dit moet je in een groter licht zien. Nou, hoe kom ik erop. Niet alleen maar lichtvervuiling. Altijd leuk innovatieve ideeën. Ik ben benieuwd.

De VOORZITTER: Mevrouw Gumbert, u krijgt een directe vraag van de VVD.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel. Natuurlijk, maar daar hebben we het vorige keer ook over gehad. Dankzij de ledverlichting, die enorm goed is voor het milieu vanwege het feit dat het heel veel minder energie kost en dus ook heel goed is voor de portemonnee van ondernemers, organisaties, voor iedereen. Maar het resulteert er wel in dat er veel meer licht aan is. Die tuinlampen hoeft je niet meer uit te doen want je merkt het niet in je energierekening. In dit geval is helaas de energiebesparing nog steeds belangrijk maar zet niet meer veel zoden aan de dijk.

De VOORZITTER: Dan gaan we eerst naar mevrouw Koolmoes, dan naar de heer Koomen en dan naar mevrouw Maat.

Mevrouw KOOLMOES: Ik zit over de tuinverlichting na te denken. Ik heb tuinverlichting op zonnecellen, maar goed. Mevrouw Maat zei: de reclameverlichting kan 's nachts ook uit. Dan denk ik mevrouw Maat, dat die reclame geen zin meer heeft. Want juist het licht zorgt ervoor dat het opvalt en dat je het ziet. Ik denk dat we daar echt even anders naar moeten kijken. Je kunt moeilijk zeggen: leuk dat verlichte bord maar... Dat kun je niet uitzetten. Dat gaat natuurlijk niet zomaar. Daar is voor betaald en daardoor valt het op.

Mevrouw MAAT: Dan doen we het een stukje minder.

Mevrouw KOOLMOES: O, een stukje minder. Nee, ik zie die nog niet komen. Ik weet toevallig dat je voor dat soort reclameborden echt schrikbarend hoge bedragen moet neerleggen. Ik denk niet dat wij daar als gemeente iets tegen kunnen doen. Hooguit dat we dan een beleid maken dat je bepaalde reclameborden niet meer ergens mag hebben of zo. Ik vind hem lastig. En nogmaals, bedrijven... Het idee van een wedstrijd is misschien leuk maar dat zou dan echt moeten worden uitgewerkt. Want ik denk niet dat wij bedrijven kunnen verplichten om het lichtknopje om te zetten.

De VOORZITTER: Mijnheer Koomen, D66

De heer KOOMEN: Ja dank u voorzitter, ik zou het CDA willen bijvallen in de zin van dat het volgens mij precies de bedoeling is dat we met elkaar nadenken over wat we wel kunnen doen in plaats van allemaal bezwaren zien. Ik hoor toch ideeën en suggesties die volgens mij wel het verkennen waard zijn. Want inderdaad, reclameverlichting heeft een functie bij bepaalde tijdstippen. Maar diep in de nacht, tussen 02.00 en 04.00 uur 's nachts rijden er echt niet zoveel mensen langs. Je kunt het hebben over de grote borden langs de snelweg, daar wordt inderdaad veel voor betaald. Maar je hebt ook allerlei gevelreclame en allerlei andere reclameborden. Maar goed, je kunt die route op gaan en wat mij betreft prima om dat te verkennen. Laten we zo zeggen: dat hebben andere gemeenten echt al uitgevonden. Er zijn gemeenten waar het wel op bepaalde tijdstippen kan, dus we moeten er ook niet te ingewikkeld over doen. Maar wat mij betreft is nog steeds de route van vrijwilligheid, mensen bewust maken. Richting de VVD zou ik zeggen: rijdt u vanavond naar huis en kijk om u heen. Dan zult u zien dat bewustwording echt niet bij iedereen zo hoog is. Zeker niet bij grote bedrijven die het toch allemaal systematisch, automatisch uitrollen. De lampjes staan gewoon aan en inderdaad, het kost, zoals GroenLinks zei, echt niet meer zo veel. Het is ook een kleine moeite om dat uit te zetten alleen moet je daar wel even over nadenken en het organiseren. Wat ik vorige keer al zei: dat is helemaal niet duur. Want je kunt naar de Gamma, daar heb je al voor een paar tientjes een lichtschakelaar of een tijdschakelaar of een bewegingsschakelaar. Dus denkt u vooral aan uw thuissituatie. Dat is bij bedrijven precies hetzelfde, alleen iets grootschaliger. Maar zo ingewikkeld is dit onderwerp niet. En zoals ik al zei: we konden vijftig jaar geleden mensen op de maan zetten, dan kunnen we dit ook wel aanpakken. Dat richting CDA. Prima, misschien zijn er nog meer ideeën. Ik zou vooral ook anderen willen oproepen te leren van anderen die hier al wat verder in zijn.

De VOORZITTER: Dan ga ik nu naar mevrouw Maat CDA en daarna naar de heer Ahmed Khatab.

Mevrouw MAAT: Ja daar kan ik bij aansluiten. Ik wil nogmaals benadrukken dat we bedrijven niets kunnen verplichten. Dat klopt. Dat ben ik helemaal eens met de HAP. Maar, wat de heer Koomen ook zegt, de bewustwording. Ik heb ook altijd geleerd, mevrouw Van 't Hull, dat de lichten uit moeten. Dat is gewoon niet bij iedereen. Ik heb de laatste week terwijl ik 's nachts reed, fietste of whatever, ook om me heen gekeken wat er uit kan en wat er onnodig aanstaat. Ik wil eigenlijk voorstellen dat we de motie van de heer Koomen toch een beetje gaan verdraaien. En dat we kijken hoe we hem zo kunnen invullen dat we structureel iets anders kunnen doen. Ik heb inderdaad al een paar ideetjes aangedragen. Misschien zijn er meer ideeën. Misschien kunnen we ook met elkaar kijken hoe het bij andere gemeenten ligt. En dat we daar dan toch een paar dingen in kunnen gaan veranderen.

De VOORZITTER: De heer Ahmed Khatab.

De heer AHMED KHATAB: Ja dank u wel voorzitter. De gemeente gaat inderdaad niet over de verlichting bij bedrijven maar kan wel een voorlichtende taak innemen, bijvoorbeeld tot het aansporen of stimuleren van duurzaamheid. Vorige week stelde de heer Koomen drie vragen. Daar ga ik kort

even op in. Hij zei: herken het probleem. Dat verschilt dus van partij op partij, maar wij zeggen dat het zeker anders kan. En anders hoeft niet per se verkeerd te zijn. En hoe dan? Dat kan dus door openstaan voor innovatieve ideeën als het gaat om duurzaamheid. Maar ook het besparen van energie. Bedrijven kijken toch ook naar het kostenplaatje. Dat kan zeker een verschil opbrengen. Ja, we hebben ook reclameborden en advertenties die anders kunnen zijn. Bijvoorbeeld de reclameverlichting op het Raadhuisplein. Inderdaad, dat is een voorbeeld van tussen 02.00 en 04.00 uur middernacht. Daar loopt dan iemand rond. Voor de rest heb je ook pilots. We hebben het eerder gehad over de dynamische verlichting. Misschien kunnen we daar meer op inzetten. Maar je hebt in Rotterdam ook een aantal andere innovatieve ideeën, zoals waterverlichting en een lichtgevend fietspad. Ik noem maar wat. Maar dat zijn wel allemaal pilots die toch wel de toekomst gaan schetsen. Dus dat is dan meer onze inbreng hierover.

De VOORZITTER: Ik heb nog twee partijen helemaal niet gehoord. Waaronder iemand die het ordevoorstel deed. Mijnheer Schaap, mijnheer Kenselaar? Ja, de heer Kenselaar. GEZOND Haarlemmermeer.

De heer KENSELAAR: Dank u wel voorzitter. Namens GEZOND was ik een van de partijen die op het voorstel van de heer Schaap zei 'kom maar op met de tweede sessie'. Waarom? Een reden was omdat, alles horende wat hier wordt gezegd maar ook wat vorige keer werd gezegd, blijkt dat we het gewoon op dit onderwerp nog niet weten. We hebben allerlei aannames. Of je nu voor of tegen de motie of de ontwerp-motie bent. Maar de een denkt dat het bewustwording is, de ander denkt van niet. De een denkt dat we het goed doen, de ander denkt van niet. Ik denk dat we eerst eens moeten kijken waar we nu precies staan. Het gaat er niet om dat we bedrijven gaan verplichten. Als de bewustwording er zou zijn geweest dan zou er op een grote parkeerblokkendoos ergens niet voor gigantische hoeveelheden licht naar buiten treden. Dus die bewustwording valt hier en daar wel mee denk ik. Maar mijn voorstel is: laten we eerst eens kijken hoe we dit onderwerp überhaupt met elkaar moeten gaan aanvlagen. We zijn wel voornemens om de motie of een motie in een andere vorm te steunen omdat het een onderwerp is dat eigenlijk onderbelicht is gebleven tot nu toe. Het kan nooit kwaad om daar een keer wat meer, daar gaat ie, je licht over te laten schijnen zonder dat je er meteen allerlei consequenties aan verbindt. Juist zo een Nacht van de Nacht is misschien, zoals eerder werd gezegd, een uitstekende manier om eens te kijken hoe überhaupt mensen, particulieren maar ook bedrijven, zonder dat er veel kosten aan zitten, erin staan. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Schaap, Forza!

De heer SCHAAP: Dank u wel voorzitter. Ik heb inderdaad als verlenger nog niets gezegd. Maar ik vond het ook erg leuk om te luisteren. Ik had wel wat voorbereid maar ze zeggen wel eens: great minds think alike, het is bijna eng hoe mevrouw Maat bijna precies hetzelfde heeft verteld als ik wilde inbrengen. Dus daar ging mijn bijdrage bij dezen. Ik proef hieruit wel dat we het op veel manieren eens zijn. De heer Kenselaar zegt het ook. We willen geen economische druk voor bedrijven, maar wel meer bewustwording creëren. We zijn het er wel over eens dat de boel wat minder kan. De vraag is alleen hoe. En ik denk dat het handig is om nu te kijken hoe we dat zouden willen inpakken. Ik wil toch dan de wethouder vragen wat op dit moment, we hebben nog niets vastgesteld, maar met alles wat in het heden is vastgesteld, wat zou er mogelijk kunnen zijn als we het hebben over overbelichte reclamezuilen, zoals u zelf ook al zei. Overbelichte kassen, overbelichte parkeergarages. Zijn er mogelijkheden dat wij als gemeente daar een stukje bewustwording kunnen brengen, een stukje – ik wil geen dwang zeggen – hoe zeg je dat, in de zin van bewustwording. Wat kunnen we er nog verder aan doen? Ik ben wel benieuwd of ik daar antwoord op kan krijgen. Ik denk dat we vanuit daar dit debat ook verder kunnen leiden om een beeld te creëren dat we met zijn allen willen.

De VOORZITTER: Mevrouw Gumbert, GroenLinks. U heeft een aanvulling?

Mevrouw GUMBERT: Voorzitter, ik wilde nog de opensourcemethode Sterren Dichterbij noemen. Deze is door de provincie Noord-Holland in samenwerking met bureau C-REALIST ontwikkeld. Dat is een methode. Ik zal het even voorlezen van mijn eigen website. Met de opensourcemethode Sterren Dichterbij is het nu veel makkelijker voor burgers, bedrijven en gemeenten om lichthinder in de eigen omgeving aan te pakken. In zes stappen naar minder lichthinder. Daar kunnen we ons ook bij aansluiten

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de wethouder, mevrouw Sedee. Wat is er allemaal mogelijk?

Wethouder SEDEE: Dank u wel voorzitter. U zegt het zelf al: je kunt bedrijven natuurlijk niet verplichten om het licht uit te doen of te dimmen. Ik denk eigenlijk dat bedrijven dat uit zichzelf wel doen, gewoon om energie te besparen, daar waar niet iedereen ledverlichting heeft. Maar wat kunnen we nu zelf doen. Volgens mij doen we zelf het licht wel uit. Als ik hier 's morgens kom, of kwam, het is toch wel heel jammer dat we hier niet meer mogen komen natuurlijk, misschien over een tijdje weer wel, dan zijn de lichten gewoon uit. Bij mij is het licht uit omdat ik het misschien ook zelf doe, maar als je de hele gang bekijkt en anderen er nog niet zijn, dan is het gewoon donker in dit huis.

We zouden bijvoorbeeld wel de Calatravabruggen een nachtje kunnen uitdoen. We zouden ook bijvoorbeeld de molen een nachtje niet kunnen verlichten. Dat zijn de mogelijkheden, dat staat ons ter beschikking. Als je het hebt over reclamezuilen, ik ben het eens met mevrouw Koolmoes, dat kost een heleboel geld. Als je de bedrijven vraagt: wilt u het een nachtje uitdoen of wilt u het structureel tussen, ik noem maar wat, 23.00 uur en 03.00 uur uitdoen? Ik denk niet dat ze daartoe zijn geneigd. Waar het mij veel meer om gaat, we moeten op een gegeven moment natuurlijk ook iets van Welstand maken. We moeten erover nadenken dat we absoluut verbieden om daar waar we een mooi polderzicht hebben... Dat we daar niet meer van die zuilen willen en om daar beter naar te kijken. Dan voorkom je ook meteen die lichtvervuiling. Ik kan u zeggen: het is voor mij een persoonlijke ergernis. Maar dat weet iedereen onderhand wel. Toch mijnheer Koomen. Out of the box denken, zoals mevrouw Maat zegt, dat klinkt natuurlijk leuk. Een prijs uitreiken aan degene die het best het licht structureel uitdoet. Of misschien iets anders aardigs verzinnen. Het probleem is alleen dat dit soort dingen georganiseerd moet worden. Dat betekent ook dat het structureel geld kost. Want er moeten toch mensen zijn die dat organiseren. Er moeten mensen zijn die de prijs uitreiken. Ik ga de prijs uitreiken, dus dat kost niets. Maar er zijn wel mensen nodig die dat moeten regelen. Die moeten het controleren. Je gaat er een organisatie voor optuigen. Ik begrijp de insteek, op zich is dat prima. Maar ik denk dat iedereen er zich van bewust is dat er niet lichtzinnig wordt omgesprongen met licht en dus geld. Ik ben nog lang niet klaar.

De VOORZITTER: U krijgt een interruptie van mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Ja dank u voorzitter. Ik wil toch de wethouder vertellen dat het ook op een hele simpele manier kan door een oproep te doen, een vriendelijke oproep, het verleiden van mensen die het licht willen uitdoen via de InforMeer. Dat zou toch makkelijk kunnen, dat kost toch geen geld.

De VOORZITTER: Mevrouw Sedee.

Wethouder SEDEE: Nou, dat lijkt me een uitstekende suggestie. We hebben social media tot onze beschikking. We kunnen er best wel een tweetje tegenaan gooien. En op Facebook kunnen we dat ook doen. Als alle raadsleden en alle wethouders nu ook op hun Facebookpagina de oproep doen van

de Nacht van de Nacht. Inderdaad de InforMeer. Misschien kunnen we een advertentietje plaatsen in het HC of HD. We kunnen wel iets doen. Maar om nu structureel bedrijven aan te schrijven, voorlichtingsavonden te regelen, dat heeft niet mijn voorkeur. Tegelijkertijd is het nu eenmaal wel zo dat we in een polder zitten met een A4, een A44 een A9, een 205, 201, 206 en 207. Daar beginnen we mee. Dat zijn snelwegen en provinciale wegen. Die zijn allemaal verlicht, daar kan ik niets aan doen. De wegen die van onszelf zijn die moeten gewoon verlicht zijn. Mensen moeten veilig kunnen fietsen. Van jullie moet iedereen op de fiets. Dan moet je ook veilig op de fiets van A naar B kunnen. Dat betekent natuurlijk ook voor de pompstations dat die goed verlicht moeten zijn, allerlei bedrijven waarvan je zegt: het is toch prettig, ook tegen inbraak, dat daar verlichting aanwezig is. Voor wat betreft de gevelverlichting, dat staat wel in de Omgevingsvergunning. Het kan niet anders. Ik kan niet alles voor u regelen maar we kunnen wel de oproep doen, misschien komt u dat tegemoet. Het zou fijn zijn als het structureel gebeurt. Maar laten we beginnen met de Nacht van de Nacht. Ik wil het best doen. Maar dan pas vanaf volgend jaar. We hebben gewoon even niet de mogelijkheid om tussen nu en 14 oktober a.s., dat is over drie weken, alles in gang te zetten. Bedenk met elkaar of die motie nog moet. Of de motie anders moet. Of u de suggestie van mijnheer Beusenberg in die motie wil vervatten. Ik vind het allemaal prima, maar laten we uitgaan van volgende jaar.

De VOORZITTER: De heer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Ja dank u voorzitter. Nou, die motie is in principe niet meer nodig want u heeft die toezegging al gegeven. Maar ik wil u er wel even op attenderen dat er een app in de handel is. De app doet niets anders dan 'pang', in een keer het licht uit. Vooral als je schoonmoeder op visite komt.

De VOORZITTER: We nemen even voor kennisgeving aan dat u het licht uitdoet voor uw schoonmoeder. Mevrouw Koolmoes van de HAP.

Mevrouw KOOLMOES: Tegen de heer Koomen zou ik willen zeggen dat de motie niet door ons wordt gesteund. Maar wat ik wel vind, dat is een compliment waard, dat we met deze tweede sessie toch bij elkaar zijn gekomen dat lichtoverlast wel degelijk iets is en dat het kennelijk leeft. Ik heb ondertussen even gekeken. In de Omgevingsvisie wordt zelfs 70% lichtoverlast genoemd en dat je dat moet beperken om de leefbaarheid te vergroten. Ik denk dat we samen met het dynamisch dimmen, dat we vorige keer hebben besproken, de pilots die lopen, onder andere op het Dr. Heijepad, goed bezig zijn. Het is genoemd. Het staat in de nieuwe Omgevingsvisie straks ook gewoon. Ik denk dat we daarmee al een weg hebben gebaand om eventueel in de toekomst misschien moties te verzinnen. Dat is mijn bijdrage voor vanavond. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Van 't Hull, VVD.

Mevrouw VAN 'T HULL: Dank u wel. Ik ben blij de woorden van mevrouw Koolmoes. Ik denk dat het ook heel goed is dat het dan een plek heeft in de Omgevingsvisie. En dat er in de toekomst ook wel aandacht voor zal zijn, wat er dus nu ook al is. Dat is wat ik nog een keer wil benadrukken. We ontkennen niet dat er iets is als lichtvervuiling maar er gebeurt toch gewoon al heel veel op dit gebied. Initiatieven als het dynamisch verlichten, de heer Ahmed Khatab noemde het waterlicht en bijzondere lichtvormen waar je toch meebeweegt met de natuur. Allemaal prima initiatieven. Maar dat hoeven we niet op te leggen.

De VOORZITTER: De heer Koomen, D66.

De heer KOOMEN: Ja dank u voorzitter. Volgens mij zijn we er toch een stuk op vooruitgegaan met elkaar. Want ik proef twee partijen die het niet noodzakelijk vinden om actie te ondernemen. Maar in ieder geval wel een stuk herkenning in het probleem zien. Ook al zien anderen dat sterker. Ik proef veel partijen die toch met verschillende ideeën wel iets willen ondernemen. Ik ben ook blij met de wethouder die meedenkt met een aantal dingen. Dus volgens mij kunnen wat we hebben opgehaald bekijken en eventueel verwoorden in een motie, of dat het al in de toezegging zit. We kunnen het er even over hebben. Ik zie nog wel een meerwaarde in een motie. We moeten even kijken hoe we het dan met elkaar verdraaien.

De VOORZITTER: Mevrouw Sedee, u wilde nog een opmerking plaatsen.

Wethouder SEDEE: Als laatste. Ik ben vergeten te zeggen dat 's avonds en 's nachts de openbare verlichting al wordt gedimd. Wij zijn daar ook echt wel bewust mee bezig.

De VOORZITTER: U wordt op uw wenken bediend door dit college. Fantastisch. Mijnheer Koomen.

De heer KOOMEN: Dan hebben we een verschillend ambitieniveau. Want ik hoor vaker: we doen het al. Ja, we doen het al maar we vragen toch echt wel wat meer. Dus we moeten niet het beeld neerleggen, althans daar ben ik het niet mee eens, dat er voldoende gebeurt. Sommige politieke partijen vinden dat. Dat mogen ze ook vinden. Maar D66 zegt in ieder geval: wat ons betreft is het alsnog te weinig en zie je het probleem toenemen en kunnen we en moeten we meer doen. Dat wil ik toch nog even scherp hebben gezegd voordat we samen concluderen dat er genoeg gebeurt. Nee, dat is niet onze conclusie

De VOORZITTER: Mevrouw Maat, CDA.

Mevrouw MAAT: Ja, ik zal gewoon even lekker verder out of the box te denken. We hebben natuurlijk ook NMCX. Die doet ook veel aan duurzaamheid. Zouden zij niet een soort van prijsvraag, contest kunnen maken waarbij mensen met het beste idee om lichtvervuiling tegen te gaan een soort subsidie winnen of zo?

De VOORZITTER: Mijnheer Schaap Forza!

De heer SCHAAP: Een vraag aan mevrouw Maat. Moeten we nu echt alles via subsidies, belastinggeld, belonen? De beloning moet toch al zijn dat je bewustwording bij mensen creëert. Dat je al iets goeds doet voor het milieu. Daar hoeft toch niet iets van een prijs tegenover te staan?

De VOORZITTER: Mevrouw Maat

Mevrouw MAAT: Nee, dat hoeft niet per se, maar het is wel leuk. We kunnen ook gewoon taart halen, dat is ook leuk. Om te laten zien dat er mensen zijn die hier ook andere ideeën over hebben. En die er ook op het gebied van duurzaamheid mee bezig zijn. Ja, we zouden de ideeën kunnen ophalen en dan ook nog verder in een motie kunnen verwerken of iets dergelijks. Vandaar mijn idee.

De VOORZITTER: Eerst naar de heer Koomen en dan naar mevrouw Sedee.

De heer KOOMEN: Ja voorzitter, ik kan het toch niet laten om er even op te reageren richting Forza! Volgens mij was bedoeld om een partij te vragen die toch al geld krijgt, dus het kost ons geen extra geld om iets te organiseren. Een prijsvraag is min of meer een ludieke manier om positieve aandacht

te geven aan iemand die goed bezig is. Dat wil je stimuleren. Maar ik denk niet dat je het miljoen gaat winnen als je meedoet aan deze prijsvraag. Maar een taart is altijd mooi meegenomen. Zeker met een mooi logo van Haarlemmermeer erop. Misschien wel een foto van de raad. We kunnen vast iets leuks bedenken.

De VOORZITTER: U krijgt een interruptie van mevrouw Koolmoes van de HAP.

Mevrouw KOOLMOES: Ja, ik ga wel mee in dat plan van mevrouw Maat en mijnheer Koomen. Ik weet ook al wie het gewonnen heeft, dat is namelijk de gemeente zelf. Want in 2013 hadden we een opgave om in 2020 20% minder energie te verbruiken en we hebben het al met 30% verminderd. Dus bij dezen hebben we meteen die taart gewonnen. Kan hij volgende week hier worden uitgedeeld? Dank u.

De VOORZITTER: Dan wil ik graag een suggestie doen voor de titel: Lichtpunt van het jaar. Is dat niet leuk?

De heer KOOMEN: Dat klinkt goed. We komen steeds verder.

De VOORZITTER: Mevrouw Gumbert heeft een interruptie.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter. Ik wil richting mevrouw Koolmoes van de HAP toch nog een keer herhalen dat de besparing van energie gigantisch en heel geweldig is. Daar zijn we ontzettend blij mee, maar het is niet hetzelfde als de vermindering van de hoeveelheid licht. Dit vanwege de led. Dank u wel

De VOORZITTER: Ik ben even mijn volgorde kwijt. Maar ik zie mevrouw Koolmoes heel hard zwaaien. Ik heb zo een vermoeden.

Mevrouw KOOLMOES: Ja, die ga ik toch weer tackelen, het is niet waar. Juist door de ledverlichting te plaatsen kunnen we dynamisch dimmen. Daar hebben we het vorige keer ook over gehad. Dat dynamisch dimmen zorgt voor nog meer opbrengst. Bij dezen.

De VOORZITTER: Mijnheer Den Elzen.

De heer DEN ELZEN: Ja dank u voorzitter. Ik hoorde de wethouder zeggen dat ze best dingen kan doen via de InforMeer of social media. Om op een andere manier aandacht te vragen voor die bewustwording. Ik heb haar ook horen zeggen, dat was een van mijn eerste vragen, als u iets wilt doen, waarmee gaat u dat betalen? Ik hoor allemaal suggesties, maar het kost altijd geld. Als je NMCX vraagt om iets te doen, binnen de subsidie die ze al krijgen, wat schrappen we dan dat ze niet hoeven te doen? Als je ergens uren aan besteedt kun je het niet ergens anders aan besteden. Het kost geld. Het is goed om het met elkaar over dat soort dingen te hebben, maar het is ook gewoon boter bij de vis. Ik heb de wethouder duidelijk horen zeggen dat er voor dat soort structurele zaken er in principe geen geld is.

De VOORZITTER: Mijnheer Koomen.

De heer KOOMEN: Voorzitter, ik wil toch wel zeggen dat me opvalt dat de PvdA zo hard voorstander van het probleem oplossen was en toch eigenlijk bij beide sessies vooral problemen heeft opgeroepen. Dat kan, maar volgens mij kunnen we vooral focussen op oplossen van problemen. Dan

komen we verder dan alleen maar beren op de weg zien. Dat wil ik toch even richting de PvdA meegeven. En toch eens te kijken om met ons mee te denken. Wat zouden we wel kunnen doen binnen de financiële mogelijkheden. Daar heb ik ook suggesties voor gehoord. Ik wil nog even reageren op de HAP die verwees naar de energiebesparing. Het raakt dit onderwerp wel maar het is toch net even iets anders. Hetzelfde als Earth Hour. Het heeft een andere achtergrond. Volgens mij moet je die dingen uit elkaar halen want als je alles op een hoop gooit wordt het allemaal heel ingewikkeld. Dit gaat echt over lichtvervuiling en niet per se over CO₂-besparing. Het heeft met elkaar te maken maar het heeft wel een andere doelstelling.

De VOORZITTER: U krijgt een interruptie van mevrouw Van 't Hull, VVD.

Mevrouw VAN 'T HULL: Het lichtje staat aan. Ik moet het even opnemen voor mijn collega van de PvdA. Want u geeft aan dat de PvdA alleen maar problemen opwerpt en dat je oplossingen voor problemen moet bedenken. Ik denk dat het nog belangrijker is om eerst het probleem vast te stellen. Dat is en dat heeft de heer Kenselaar eigenlijk ook aangegeven 'is er een probleem?', dat is stap 1. En daarna ga je kijken welke oplossingen er zijn. Maar als je niet kunt zeggen dat er een probleem is, dan hoeft je het ook niet op te lossen. Dan wil ik graag ook nog even reageren op mevrouw Maat die voorstelt dat NMCX iets kan doen. Dat kost geld. Daar kan ik mijn collega van de PvdA in bijvallen. Je kunt niet zomaar een organisatie dat extra laten doen. Ze zeggen dan ook: waar kan ik het geld vandaan krijgen? Ja, het is leuk, maar voor alleen leuk ga ik niet onze inwoners extra belasten.

De VOORZITTER: Mevrouw Maat een aanvulling.

Mevrouw MAAT: Ik denk niet dat we extra belastingcentjes bij onze inwoners hoeven op te halen om zoiets te initiëren. NMCX krijgt van ons een bedrag. Ze maken inderdaad de keuze. We kunnen natuurlijk met NMCX in gesprek van h , we hebben een leuke sessie gehad, we willen lichtvervuiling aan de orde stellen, willen jullie daarin meedoen? We kunnen natuurlijk altijd om de tafel gaan, het hoeft allemaal niet zoveel moeite te kosten. Daarnaast u en de heer Kenselaar vragen: is er een probleem? Nou, er is wel degelijk een probleem. Als je vanuit de lucht naar Nederland kijkt is het hele westelijk gedeelte verlicht en het oosten een stuk minder verlicht. Uit onderzoek is gewoon gebleken dat het slecht is voor mens en dier. Dus alles wat we kunnen doen is mooi meegenomen. En ik denk dat dit het hele uitgangspunt moet zijn in dezen.

De VOORZITTER: Mijnheer Koomen.

De heer KOOMEN: Mevrouw Maat is mij voor want die had een prachtig betoog over het probleem dat ik ook zou willen houden. Ik denk dat we het politiek eens kunnen zijn: we verschillen van mening, de VVD ziet geen probleem, in ieder geval geen noodzaak om het aan te pakken, dat mag. Alleen D66 ziet dat wel degelijk. Een mooie verwijzing is inderdaad: kijkt u even naar het kaartje van Nederland, uitgezoomd vanuit het ISS, space station. Dan zie je wel degelijk dat het één grote witte vlek is. Dat zullen we niet vanaf morgen veranderen. Tegelijkertijd kunnen we wel meer doen dan we nu doen. Volgens mij vallen we een beetje in herhaling. We kunnen het denk ik hierbij laten en zeggen: we verschillen gewoon van mening. Wij zien wel een probleem, wij willen wel in actie komen. Ja, u hoeft dat niet te doen, dat kan.

De VOORZITTER: Is er nog een interruptie anders wil ik... ja, de heer Kenselaar.

De heer KENSELAAR: Ja, dank u voorzitter. Het is natuurlijk hartstikke leuk om twee keer aangehaald te worden. Ik wil toch een kleine nuance aanbrengen. Ik heb ook gezegd dat wij de ontwerp motie of

een aanpassing daarin, zeker wel gaan steunen. Dat staat haaks op dat ik dan zou zeggen óf we een probleem zouden hebben, dat zou overkomen alsof ik bij dezen het probleem ontken. Ik bedoelde te zeggen: waar staan we als Haarlemmermeer zijnde, kunnen we eerst eens in kaart brengen hoe klein het probleem op dit moment nog is. En kunnen we met informatie de komende jaren, voor mijn part komt het over een paar jaar weer een keer terug op de agenda, kijken of we van tevoren zorgen dat het geen probleem gaat worden. Niet met allerlei opgelegde zaken maar gewoon met de kennis die we hebben kijken naar wat we op een redelijk eenvoudige manier kunnen doen zonder dat er allerlei wetboeken en opgelegde dingen voor bedrijven bijkomen, want daar zijn jullie sowieso niet voor. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Sedee.

Wethouder SEDEE: Even als antwoord naar GEZOND Haarlemmermeer, in de vragen die D66 heeft gesteld voordat de sessie werd aangevraagd, hebben we een bijlage gedaan met een inventarisatie van alles wat we doen, alles waar we geen enkele invloed op kunnen uitoefenen en ook een uitleg over de klachten. Kunt u zich dat nog herinneren, daar hebben we het even over gehad. Voor de rest wil ik antwoorden op mevrouw Maat van het CDA. NMCX, is al beantwoord door de PvdA. Het is zo dat als clubs subsidie van ons willen krijgen dan moeten ze ook een plan van eisen maken. Ze moeten zeggen wat ze dat jaar willen gaan doen. We gaan dan beoordelen of wat zij willen gaan doen ook aansluit bij het beleid. We maken beleid. Daar hebben we ook gewoon met de raad afgesproken waar dat beleid aan moet voldoen. Daar moeten ze aan bijdragen. Daar krijgen ze geld voor. Dus als er iets bij moet, maar dat gaan we niet doen, ze moeten eigenlijk allemaal een beetje inleveren, niet nu met coronatijd maar uiteindelijk natuurlijk wel, we zitten financieel in zwaar weer, dan moet er ook iets af. Dan kan er iets anders niet. Bijvoorbeeld voorlichting op school. Dat doen zij nu ook. Dat gaat er dan misschien af. Het ligt er maar net aan hoe groot de post is die dit kost. Het plannetje van een taart is hartstikke leuk, maar uiteindelijk, ik vind het heel vervelend, maar uiteindelijk moet het, zoals de PvdA al zei, wel worden betaald. Helaas.

Als ik het even mag samenvatten: de suggestie van mijnheer Beusenberg neem ik graag over. Social media, de InforMeer. Misschien dat college- en gemeenteraadsleden op hun eigen Facebookpagina ook een beetje aandacht kunnen vragen. Daar kunnen we al mee beginnen. Maar volgend jaar doen we dan de social media via de gemeente en de Facebook via de gemeente. Dat is mijn voorstel.

De VOORZITTER: We lopen ook een beetje tegen het einde van de sessie. Ik wil de heer Koomen vragen om een plan de campagne uit te leggen.

De heer KOOMEN: Dank u voorzitter. Volgens mij is het simpel. We hebben in deze sessie nog goed met elkaar meningen kunnen uitwisselen en ideeën opgehaald. Ik ben blij met alle brainstormideeën, ook al zitten er nog dingen aan die moeten worden uitgewerkt. Dus hulde voor de positieve creatieveling op zoek naar out of the box. Volgens mij moeten we dadelijk kijken hoe we dat kunnen verwoorden. Ik hoorde de wethouder een voorstel doen waar ik heel blij mee ben want dat is al een start. En volgens mij zijn er wel partijen die er een schepje bovenop willen gooien. Dus voorzitter, mijn voorstel is dat we tussen nu en de stemming kijken of we dat nog kunnen en moeten verwoorden in een motie.

De VOORZITTER: Een interruptie van de heer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Ja, dank u voorzitter. Ik hoor mijnheer Koomen zeggen dat de start is gedaan. Nou, per 1 januari 2021 heb ik het voornemen om 1 miljoen keer te gaan touwtjespringen. Het wordt dagelijks uitgezonden. Laat een T-shirt maken, stort wat op de rekening van de

Voedselbank en ik ga springend met uw T-shirt een aantal sprongen doen om uw suggestie onder het voetlicht te brengen. Nou, dat is mooi hè. Dan snijdt het mes aan 36 kanten. Dank u.

De VOORZITTER: Ik mis wel de vraag.

De heer BEUSENBERG: Wilt u dat sponsoren?

De VOORZITTER: De heer Koomen.

De heer KOOMEN: Ik moet even opletten of dat allemaal mag volgens de regels. Volgens mij vind ik het een goed initiatief. Als u aandacht wilt vragen voor dit onderwerp dan willen wij dat natuurlijk van harte steunen. Het mooie van deze avond is dat we nu in de modus belanden dat we er samen wel iets aan kunnen doen. En wat uw voorstel ook is mijnheer Beusenbergh, touwtjespringen of iets anders, ik vind het prachtig dat u daar over meedenkt en hoe kunnen we dit onder de aandacht brengen. We waren eerst wat sceptisch, ik ook hoor, toen ik eraan begon en de website zag, maar er is een hele wereld achter de lichtvervuiling. Ik merk toch dat een groot gedeelte van ons en ook partijen die er wat minder mee hebben, wel bereid zijn om erover na te denken en nadenken over wat we kunnen doen. Laten we dat vasthouden en kijken of we dat in een motie verwoorden waar zoveel mogelijk mensen zich in kunnen vinden. Dank u voorzitter.

De VOORZITTER: De motie heeft nog geen solide vorm, dus die wordt mogelijk nog gewijzigd. Ik ga ervan uit dat deze vanzelf naar de raad wordt verzonden en zal dan kort in de raad worden besproken tijdens de algemene vergadering. Als verder niemand meer een opmerking heeft dan ga ik afronden. Er zijn volgens mij wel toezeggingen gedaan maar voor volgend jaar. Nu is de oproep door vooral zelf de Dag van de nacht toch? Nacht van de dag, dag van de nacht, gewoon een dagje licht uit en dat vooral onderling nu te promoten. D66 komt met een motie en dat was het dan denk ik. Dan eindig ik deze sessie.